

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Judicium Ecclesiasticum Seu Decretalium Gregorij IX.
Pont. Max. Liber II.**

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. VI. De Tempore requisito ad Præscriptionem Rerum Corporalium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74990)

feram alterius cicurem pro silvestri ceperit, pecuniam securitatis causâ defossam, tanquam thesaurum apprehenderit &c.

6. Quod dictum est de Titulo pro suo, etiam verum est in Titulo pro soluto, nempe quod aliquando generalis sit, & transcendat varia genera solutionum factarum, sive ex causa iudicati, sive ex empto, sive ex donato &c. aliquando verò sit specialis, quod fit in casu, quo putas te mihi ex legato, vel alio quocunque titulo equum debere, & mihi in solutum tradis equum alienum, non significans mihi specialem titulum, sed tantum dicens, te debitorem esse huius equi; nam hac possessione in me translata, possum equum præscribere, & ufucapere titulo pro soluto; quia de nulla alia causa possidendi mihi constat.

94. Quæritur 7. Utrum hæredes sui, qui parentibus hæredes existunt, ufucapere possint titulo pro Hærede, ut alij extranei? Negant Welsenbecius, Donellus, Hunnius, nisi his fundamentis. 1. Hæres suus non fit de novo dominus, sed Juris fictione jam antè fuit dominus, cum sit fictione Juris eadem persona cum defuncto, atqui ad Præscriptionem requiritur titulus aptus ad transferendum dominium in eum, qui prius fuit dominus. ergo &c. 2. l. nihil 2. C. de usucap. pro hered. expressè dicitur, Nihil pro heredè posse ufucapi, suis hæredibus existentibus. 3. Hæres suus tantum improprie, & abusive dicitur Hæres, cum in eo non detur successio, sed continuatio dominij l. in suis 11. ff. de liber. & posthum. 4. l. qui legatorum 2. §. fin. ff. pro hered. Julianus negat filium rem à patre donatam pro heredè ufucapere posse. 5. similia habentur §. sui 2. Inst. de hered. qualit.

95. Sed nihilominus dicendum est, etiam Hæredes suos posse res alienas in hæreditate repertas ufucapere. Ita Gonzal. in c. 17. h. tit. n. 9. D. Arnold Rath tr. de Usucap. c. 3. n. 22. Haun. tom. 1. tr. 5. n. 244. Magnif. D. Christoph. de Chlingensperg Inst. de Usucap. q. 16. & colligitur satis aperte ex l. si ancillam 4. §. si pater 1. ff. pro suo, ubi ex divisione à patre inter filios facta, post ejus mortem ea res dicuntur pro suo ufucapi, quæ alienæ in bonis patris inveniuntur; si enim id potest patris divisio in vita illius facta, & tamen quoad effectum ad tempus mortis suspensa, quidni & idem poterit voluntas patris testamento comprehensa, aut ab inte-

stato ex autoritate Legis intellecta? Conf. 1. quia licet inter patrem, & filium fictione Juris non detur successio, sed potius continuatio dominij, datur tamen & fortius jus hæreditatis: unde Sui Hæredes dicuntur filij. Conf. 2. si nova acquisitio hæreditatis præstat titulum extraneis hæredibus ad ufucapiendas res in hæreditate repertas, nova administrationis, & pleni dominij acquisitio sufficiens erit ad præstandum eundem titulum. Conf. 3. Usucapio hæredis versatur circa res alienas in hæreditate repertas, in quibus nulla potest dari in suis continuatio dominij, cum nec in patre dominium fuerit. igitur nihil impedit Usucapionem hujusmodi rerum in suis hæredibus.

Nec contrarium probant rationes, & textus in contrarium allegati. Ad 1. fictio Juris, quæ hæres suus censetur una persona cum defuncto, non est introducta in præjudicium suorum hæredum, sed in favorem præcisè: conf. fictio illa non impedit, quo minus rei veritas in præfenti prævaleat; est autem rei veritas, quod hæres suus antè non fuerit dominus. ergo &c. Accedit, quia, ut bene advertit Perez, licet hæres fictione Juris fuerit dominus rerum paternarum, non tamen eas possedit, sed primùm incipit illas possidere; quando eas apprehendit, & hoc sufficit ad præscribendum res alienas, quarum nunquam fuit dominus, cum nec defunctus fuerit. Ad 2. Lex illa non dicit, quod sui hæredes non habeant jus ufucapiendi pro heredè, sed quod non possint alij extranei quidquam ex illa hæreditate pro heredè ufucapere, quamdiu sui hæredes existunt, cum horum potior causa sit, utpote quibus ipso Jure quæsitæ hæreditas est. Ad 3. textus ille non dicit, quod non sint hæredes, sed quod quodammodo non videantur hæredes esse propter jus ad bona hæreditaria, etiam si hæredes non instituerentur: unde potius quidam abusus verborum est, quando hæredes sui dicuntur fuisse domini, quam quando Hæredes vocantur. Ad 4. in l. cit. additur filium rem à patre donatam pro heredè ufucapere non posse pro parte coheredum: quod omnino verum est. Ad 5. in textu cit. Inst. de Usucap. potius contrarium dicitur; nam ita ibi loquitur Imperator: Sed sui quidem hæredes ideo appellantur, quia domestici hæredes sunt, & vivo quoque patre NB. quodammodo domini (non simpliciter domini) existimantur.

§. VI.

De Tempore requisito ad Præscriptionem Rerum Corporalium.

SUMMARIUM.

97. 98. Aliqua advertenda.

99. 100. Quo tempore præscribantur res mobiles, & immobiles privatorum?

101. 102. Quo tempore præscribantur Res immobiles Ecclesiarum, Monasteriorum &c.

103.

103. 104. 105. 106. Quando Præscriptio centenaria contra Ecclesiam Romanam, & Quadragenaria contra inferiorem locum habeat?

97 **Q**uæritur 1. an, & quale tempus requiratur ad præscribendum? R. hoc varium est pro varietate rerum bonorum, quæ præscribuntur, tum personarum, contra quas præscribitur. Hinc pro faciliori dicendorum intellectu.

Advert. 1. Res, quæ præscribuntur, alias dici *Mobiles*, quæ loco moveri possunt, ut animalia, pecuniæ, vestes, instrumenta &c. alias verò *Immobiles*, quæ moveri non possunt, ut prædia, domus, & similia. Rerum suarum naturam sequuntur actiones, & Jura ad illas, tanquam accessorium ad principale: & ideo actiones, quæ competunt ratione debitorum pro rebus mobilibus, sicut & ipsa debita, bonis mobilibus accensentur; e contra Censuum annui, ususfructus, aliæque servitutes annumerantur bonis immobilibus, sicut & ipsi fundi, vel domus, quibus adherent. Sumitur ex *Clem. 1. v. cinque annui de V. S.* & notant *Molin. tr. 2. D. 68. num. 1.* *Haun. tom. 1. de J. & J. tr. 5. n. 262.* *Pirh. hic n. 89.*

Advert. 2. aliquando præscribi contra præsentem, aliquando contra absentem. *Præsentem* olim dicebantur, qui sub eodem Præfide Provinciæ domicilia habebant *l. fin. C. de long. temp. præscript.* *Absentes*, qui sub diversis. Hodie *Præsentem* dicimus, qui in eodem Territorio, vel si hoc nimis amplum est, sub eodem Præfide, vel Judice domicilium habent, cujusmodi plerumque erunt, qui habitant in eadem civitate: & hinc *Absentes* dicuntur, qui in diversis Territorijs e. g. civitatibus, diversis Judicibus, Gubernatoribus, Consulibus &c. habitantibus habitant. *Haun. tom. 1. tr. 5. n. 263.* *Pirh. n. 89. cit. Engl. n. 29.* *König n. 43.* Advertendum hoc ideo est, quia ordinariè minus tempus requiritur ad præscribendum contra præsentem, quam contra absentem: cujus ratio est, quia præsentem possunt facilius res suas apud alium existentes agnoscere, difficilius absentem, hinc durum esset absentem æquè citò rebus suis privari, ac præsentem.

98 *Advert. 3.* tempus Præscriptionis aliud dici breve, aliud longum, aliud longissimum, aliud denique immemorabile. *Breve* dicitur, quod est infra, vel supra triennium, minus tamen decennio; *Longum* sunt anni 10. inter præsentem, 20. inter absentem; *Longissimum* sunt anni 30. vel 40. *Immemorable*, cujus initij memoria non existit. Computari autem tempus Præscriptionis debet non de momento ad momentum, sed de die in diem, ut sumitur ex *l. in usucapionibus 6. & l. seq. ff. de usurp. & usucap.* Adeoque non est necesse completum esse totum diem ultimum Usucapioni, vel præscriptioni, præ-

107. 108. 109. An procedat etiam in mobilibus earum bonis?

110. An centenaria Præscriptione, quæ Romana, gaudeant etiam Ecclesia inferiores exemptæ?

fixum à Jure, sed sufficit, quòd ad eum perventum sit; nam etsi coeptus tantum sit, non completus, nihilominus completum censetur usucapendi tempus.

Neque obstat *l. in omnibus 6. ff. de O. & A.* ubi dicitur: *In omnibus temporalibus actionibus, nisi novissimus dies totus compleatur, non finit obligationem*; nam textus istius Legis solum intelligendus est de actionibus personalibus, ubi dies postremus totus adhuc utilis Actori est, adeoque, ut contra Actorem præscriptum sit, necesse est totum effluxisse diem. Aliter se res habet in Præscriptione, quæ excludit actionem realem, nempe rei vindicandæ causâ datam; nam in hac dies aliqua sui parte coeptus pro completo habetur: & ratio est, quia in hac Præscriptione volunt Leges, ut cesset actio, si alter tanto tempore possederit; hoc autem verum est, si possessio ad ultimum diem saltem inchoatum pervenerit, etiamsi finitus non sit.

Quæritur 2. quanto tempore præscribuntur Res privatorum? R. 1. Res mobiles privatorum, quantumvis pretiosæ, cum Titulo præscribuntur triennio. *princ. Inst. de Usucap. & l. un. C. de Usucap. transform.* Neque obstat, quòd rebus immobilibus, ut statim dicam, amplius taxetur tempus; licet enim res mobiles celari possint, & ideo jus prosequendi illas difficilius reddi domino, plerumque tamen in earum amissione minus præjudicij creatur domino, quam in amissione immobilium. Adde, quia res mobiles, si bona fide possidentur, non ita occultari solent; jam enim fraudulenta occultatio bonam fidem everteret, imò rem furtivam efficeret, & sic nunquam usucapari posset tempore ordinario, ut dictum est *n. 37.*

2. res privatorum immobiles, si illi privilegiati non sint, ut sunt Pupilli, Minores &c. secundum dicta *n. 33. & 38.* cum Titulo, & bona fide præscribi possunt inter præsentem quidem annis 10. inter absentem verò annis 20. *princ. & l. un. cit. l. diutina 4. & l. fin. C. de præscript. long. temp.* Quodsi aliquis partim præsentem, partim absens sit, semper tempus absentia duplicari debet, ita, ut si v. g. præsentia fuerit 8. annorum, & absentia duorum, ad complendam Præscriptionem præter illos octo annos adhuc quatuor requirentur *l. cum in longi 11. & Auth. quodsi quis C. de præscript. long. temp.*

3. sine Titulo cum bona fide res tam mobiles, quam immobiles privatorum, tam inter præsentem, quam inter absentem præscribuntur 30. annis, ut cum communi tradunt *Vivian. inc. 3. h. t. Azor p. 3. l. 1. c. 22. q. 6. & 8. Molin. tr. 2. D. 68. n. 4. Laym. l. 3. Theol. tr. 1. c. 2. n. 13. Pal. tr. 31. D. un. p.*

un. p. 22. §. 11. n. 1. Vall. hic §. 6. n. 2. Zoesl. n. 3. Engl. n. 29. Pirh. n. 90. König n. 44. Wiest. n. 82. §. 85. Et quidem de rebus immobilibus clarè statuit l. sicut 3. & l. omnes 4. C. de prescript. 30. vel 40. ann. ex quibus Legibus ducitur argumentum etiam ad res mobiles privatorum; cum enim de his nihil statutum sit aliud, casu quo Titulus deficit, dicendum est pari passu procedere eo casu cum immobilibus.

101 Quæritur 3. quanto tempore præscribantur res Ecclesiarum, & Monasteriorum? n. 1. Res Ecclesiæ Romanæ, saltem immobiles, & adherentia istis Jura non præscribuntur, nisi lapso tempore 100. annorum. Ita statuitur c. ad audientiam 13. c. cum vobis 14. c. si diligenti 17. b. tit. c. fin. eod. in 6. & Auth. quas actiones fin. C. de SS. Eccl. Excipitur casus unicus c. fin. cit. ubi statuitur, etiam contra Ecclesiam Romanam præscriptioni quadragenaria locum esse, si bona Hæreticorum, qui dum viverent, Catholici putabantur, à Catholicis eorum filijs, vel nepotibus, aut extraneis quibuscunque 40. annorum spatio bona fide possessa sint. Dixi autem, Res saltem immobiles; nam de mobilibus infra n. 108. aliud quid statuetur. Addidi, Et adherentia istis Jura: particularia sc. nam quoad universalem Jurisdictionem in omnes fideles, & quoad plenitudinem potestatis Papalis per præscriptionem derogari non potest, sicut nec per Privilegium, ut dictum est num. 32.

n. 2. contra Ordinem, & Monasteria S. Benedicti ex privilegio Eugenij IV. item contra Congregationem S. Salvatoris ex privilegio Julij II. non præscribitur nisi 60. contra Monasteria Ordinis Cisterciensis S. Bernardi non nisi annis 100. quod ultimum Ordinibus Medicantibus à Leone X. & Pio IV. concessum est ratione subjectionis immediatæ, quâ Sedi Apostolicæ subiecti, & in protectionem ejusdem recepti sunt, Videatur Rodriq. tom. 1. qq. regul. q. 36. art. 3. Molin. tr. 2. D. 72. à n. 1. Laym. l. 3. tr. 1. c. 8. num. 13. Less. l. 2. c. 6. n. 15. Pal. tr. 31. D. un. p. 22. §. 12. n. 4. Haun. tom. 1. tr. 5. n. 300. Donat. Prax. Regul. p. 1. tr. 12. q. 10. n. 6. §. 11.

102 n. 3. Ecclesiæ alix, Romanâ inferioris, & non specialiter privilegiatæ, res suas immobiles non amittunt, nisi præscriptione quadragenaria. Sumitur ex c. de quarta 4. b. t. c. ad aures 6. eod. & patet ex toto Tit. C. ne rei Dominic. §. templor. vindicat. tempor. prescript. submoveat. Estque hoc Juris recentioris; nam per antiquos Canones ad præscribenda bona immobilia, & Jura Ecclesiastica non nisi 30. anni requirebantur, ut patet ex can. 1. 2. 4. §. 8. caus. 16. q. 3. de Jure Civili autem adversus Ecclesiam, & alia pia Loca non currebat, nisi præscriptio centenaria l. fin. C. de SS. Eccl. Utrumque hodie correctum est, Jure Canonico quidem

c. de quarta, & c. ad aures cit. cum alijs passim; Civili autem per Auth. quas actiones C. de SS. Eccl. quæ sumpta est ex Novell. 131. c. 6. Adeoque si Laicus rem Ecclesiæ ut propriam spatio 40. annorum bona fide possederit, eam sibi acquirit: quod usque adeo obtinet, ut procedat, etiamsi agatur de fundo dotali ipsius Ecclesiæ, ut monet Henr. Canif. in c. 3. b. t. n. 8.

Extenditur quadragenaria hæc Præscriptio etiam ad Monasteria, Hospitalia, & alia loca Religiosa, item ad Legata, & Donationes ad causas pias, ut constat ex Auth. quas Actiones cit. & docet Gloss. in c. de quarta cit. V. quadragenaria, Abb. ibid. n. 7. Covar. Regul. possessor p. 2. §. 2. n. 3. Molin. tr. 2. D. 72. n. 3. Haun. tr. 5. cit. n. 199. Et verum est, etiamsi pauperibus aliquid tantum in genere, & inderminatè legatum sit, ut rectè advertit Pirh. hic n. 95. Neque obstat, quòd eo casu pauperes, cum incerti sint, agere non possint; agere autem non valentibus non currat Præscriptio arg. l. super annali. 1. §. ne autem 2. C. de annali. except. nam licet pauperes agere non possint ad Legata, Episcopus tamen petere illa potest, qui curam pauperum debet gerere.

Quæritur 4. quandonam locum habeat 103 quadragenaria Præscriptio contra Ecclesiam Romanâ inferiorem, & centenaria contra Romanam? n. 1. ut legitime fiat, hæc notanda sunt, 1. quadragenaria hæc Præscriptio procedit tantum, cum præscribens habet Titulum; nam sine Titulo tempus immemorabile requiritur, præsertim, si Jus commune resistat, ut fit, quando Parochus extraneus possidet Decimas alienæ Parochiæ: hic ergo, nisi præter tempus 40. annorum, & bonam fidem afferat pro se Titulum aliquem coloratum, Decimas illas sibi non acquirit, nisi possessione temporis immemoralis, ut deciditur c. Episcopum 1. b. t. in 6. & notat Pirh. hic n. 95.

2. Quadragenaria Præscriptio requiritur non tantum, cum privatus quis, sed etiam cum Ecclesia contra Ecclesiam aliam uti vult præscriptione, uti habetur c. ad aures 6. & c. illud 3. b. t. Neque obstat, quòd ex communi regula privilegiatus non utatur privilegio suo contra pariter privilegiatum; negatur enim, quòd Ecclesia præscribens privilegiata sit contra Ecclesiam, contra quam præscribitur, ut ipsa minore tempore, quam privatus, contra Ecclesiam possit præscribere: quod patet ex fine privilegij hujus; nam in hoc respicitur favor ejusdem, ne damnum ferat, igitur non assistit præscribenti, ut lucrum referat, sed censetur in hoc Jure privatorum, & opus habebit quadragenaria Præscriptione contra Ecclesias non privilegiatas, contra privilegiatas autem sexagenaria, vel centenaria, juxta istarum privilegia. Dixi, Contra Ecclesiam; nam contra privatum non secus, ac alij privati, Ecclesia

Hhh

cura

cum Titulo præscribere potest decennio, vel vicennio, sine Titulo 30. annis. Hinc alio Jure ipsa utitur contra Laicum, & alio contra se? cui non obstat regula communis: *Quod quisque Juris in alium statuit, ut ipse eodem Jure utatur*; nam hoc solum intelligendum est, quando non habetur speciale indultum, sicut habent Ecclesiæ per Jura cit. n. 101. & seqq.

304 3. Proccedit quadragenaria Præscriptio in ijs tantum rebus, quæ sunt Ecclesiæ quoad verum, & propriè dictum dominium, pro quibus competit vindicatio. Secus, si sint illius tantum ratione quasi dominij, pro quibus Actio Publiciana conceditur; in his enim sufficit tempus ordinarium, ut notat Barbof. in c. 8. cit. n. 9. Idem dicendum, si res, de cujus Præscriptione agitur, non sit ipsius Ecclesiæ propria, sed Clericorum ejusdem; nam horum bona privata, ac patrimonialia, ut Laicorum bona, tempore ordinario præscribi possunt. Abb. in c. sanctorum 3. h. tit. num. 6. Molin. tr. 2. D. 72. n. 4. Pirh. hic n. 95. & novissimè Illustrissimus D. Petra Comment. tom. 2. fol. 420. n. 30. & ratio est, quia non Clericis, sed Ecclesijs, & locis pijs privilegium istud concessum est. Quodsi res aliqua, vel Jus ad Laicum simul, & Ecclesiam spectet, distinguendum est, num res, vel jus illud divisibile sit, vel non. Si primum, breviori tempore perficietur Præscriptio adversus privatum, quam adversus Ecclesiam arg. l. un. C. si in communi. Si secundum, privatus propter communionem cum Ecclesia gaudebit eodem 40. annorum tempore arg. l. si communem 10. ff. quemad. servit. amit. Abb. in c. 4. b. tit. n. 19. Laym. in c. 8. eod. n. 2. Pirh. hic n. 96. Adeoque casu, quo Ecclesiæ, & Civi privato jus competit in alieno prædio pascendi pecora, agendi currus &c. & eo Jure 10. annis non utatur Civis, lapso hoc decennio per viam Præscriptionis excludi potest, Ecclesia verò non nisi post annos 40. suo jure privabitur propter omissionem; nam Jus privati à Jure Ecclesiæ dividi potest.

305 4. Præscriptione hujusmodi, ut quadragenaria requiratur, vel centenaria, debet directè, & principaliter præjudicari Ecclesiæ in bonis, & Juribus ejusdem. Hinc contra Usufructuarium fundi, quoad proprietatem ad Ecclesiam pertinentis, præscribi potest tempore ordinario, quia cum Usufructuarius vendere, vel donare, etiam invito domino directo, possit Usufructum ex tali fundo sibi competentem, per ejusmodi Præscriptionem non præjudicatur Ecclesiæ in dominio ejus directo, quod ipsi illæsum manet. Quoad Vasallum, & Emphyteutam, qui in bonis Ecclesiæ Feudum, vel Emphyteusin constitutam habet, distinguendum est; nam sciente Ecclesia, contra ipsum dominium utile præscribi potest 30. annorum tempore, sicut contra alium quemvis privatum: nescien-

te autem Ecclesia præscribi adversus Vasallum, vel Emphyteutam Romanæ Ecclesiæ non potest, nisi annis 100. adversus alterius inferioris non privilegatæ annis 40. Ratio disparitatis est; quia in secundo casu præscribitur contra Jus ipsius Ecclesiæ, quæ cogitur vi præscriptionis recipere novum Vasallum, vel Emphyteutam sibi fortè minus utilem, quam antiquus fuerit: nihil simile pugnat in primo casu; nam hoc ipso, quòd sciens à præscribente recipiat per 30. annos obsequia, & alia Jura dominij directi, nulla ei irrogatur injuria, si deinde præscribenti adjudicetur Feudum, vel Emphyteusis, & tollatur possessori pristino. Abb. in c. 13. h. tit. n. 13. & 14. Pal. tr. 31. D. un. p. 22. §. 12. n. 2. Barbof. in c. 8. n. 8. Pirh. n. 100.

5. Quodsi, postquam quis per quinquennium e. g. rem immobilem privati cum Titulo coepit præscribere, ea res devenerit ad Ecclesiam inferiorem Romanâ, satis erit deinceps possidere illam cum bona fide per annos 20. ut adversus eam Ecclesiam Præscriptio finiatur; si verò ad Ecclesiam Romanam pertinere incipiat, 50. deinceps annorum possessione complebitur. Abb. in c. 4. b. t. n. 20. Sylvest. V. præscriptio 1. n. 6. dict. 6. Azor p. 3. l. 1. c. 22. q. 9. Molin. tr. 2. D. 72. n. 5. Pax Jordan. l. 14. tit. 24. n. 339. Pirh. hic n. 96. Ratio est, quia pro tempore præterito utitur Ecclesia jure privati, à quo rem præscribendam ipsa accepit; pro tempore verò sequente utitur jure, ac privilegio suo: hinc cum dimidium temporis requisiti ad præscribendum contra privatum absentem sint quinque anni, satis erit, si ad præscribendum contra Ecclesiam, quæ Laico in re præscribenda successit, addatur dimidium temporis requisiti ad præscribendum contra Ecclesiam, sc. 20. anni, quando præscriptio fit adversus Ecclesiam Romanâ inferiorem, 50. si contra Romanam.

Quæritur 5. an privilegio hoc ampliori quadragenariæ, vel centenariæ Præscriptionis Ecclesiæ gaudeant etiam in bonis earum mobilibus? Affirmant Host. c. 1. de in integr. restit. Azor p. 3. l. 1. c. 22. q. 2. Consentunt ex parte Abb. in c. 4. de confirm. util. & inut. n. 12. Sylvest. V. præscriptio 1. n. 7. dict. 3. qui etsi de Ecclesijs inferioribus negent, id tamen affirmant de Romana Ecclesia: quorum sententiam valde probabilem dicit Less. l. 2. c. 6. n. 22. & Haun. tom. 1. tr. 5. n. 271. Fundantur 1. quia hæc sententia favorem Ecclesiæ continet; igitur negativa est præferenda. 2. quia c. illud 8. b. t. Pontifex statuit adversus Ecclesias minorem Præscriptionem, quam 40. annorum non currere, non distinguendo inter res mobiles, & immobiles; ubi autem Jura non distinguunt, neque nos debemus distinguere. 3. contra Fiscum non procedit Usucapio Ordinaria, ut dictum est n. 35. ergo nec contra Ecclesiam, quippe quæ non minori pri-

privilegio gaudet. *2. c. cum vobis 14. b. tit. generatim absque distinctione mobilium, & immobilium dicitur: Contra Ecclesiam Rom. non nisi 100. annorum præscriptio locum sibi veniat, ubi Gloss. V. centum, Hæc præscriptio, inquit, obtinet in rebus, & possessionibus, distinguens res à possessionibus, tanquam mobilia ab immobilibus. ergo saltem Romana Ecclesia in mobilibus præscriptione centenaria gaudet. 5. concordat Auth. quas actiones C. de SS. Eccl. ubi, cum Imperator statueret Usucapionem triennij, & quadriennij præscriptionem in suo robore durare, etiam respectu Ecclesiarum, & piorum locorum, subdit, Solâ Rom. Ecclesia gaudente 100. annorum spatio, vel privilegio.*

108 Nihilominus communior sententia est, quoad mobilia, nisi fortè sint res pretiosæ, Ecclesias, etiam Romanam, nihil peculiare habere; absolvitur igitur contra illas Præscriptio cum Titulo triennio, sine Titulo tricennio Ita Molin. *tr. 2. D. 68. n. 3. Sanch. l. 2. c. 23. n. 96. Laym. l. 3. Theol. tr. 1. c. 8. n. 13. Pal. tr. 31. D. un. p. 22. §. 11. n. 5. Pax Jordan. l. 14. tit. 24. n. 271. Pirh. hic n. 90. König n. 15. Wiest. n. 83. & novissimè Illustrissimus Petra comment. tom. 2. fol. 425. num. 67. excipiens res mobiles pretiosas, quia immobilibus æquiparantur. Ratio responsionis est, quia Jure Civili ita generaliter statutum est, & Jure Canonico nusquam invenitur facta mutatio, ut adeo procedat Regula *c. intelleximus 1. de nov. oper. nunt.* videlicet, ubi SS. Canones nihil decernunt, respicienda esse Statuta Juris Civilis.*

109 Neque obstant rationes oppositæ in contrarium. *Ad 1.* favor Ecclesiæ concedendus est, qui fundamentum in Jure habet; in nostro autem casu, ut statim dicitur, nullum fundamentum Jura præbent. *Ad 2.* etsi Canones *c. illud cit.* & alibi passim indistinctè requirant 40. annos ad præscribendum contra Ecclesiam, id tamen movere non debet, quia intelligendum est de rebus immobilibus juxta tenorem Juris Civilis. *Ad 3.* de Fisco, quod adversus ipsum non procedat Præscriptio Ordinaria, Jura sic statuunt, ut *n. 35.* ostensum est. at quòd etiam respectu mobilium Ecclesiæ comperat Quadragenaria Præscriptio, in Jure nullum est sufficiens fundamentum. *Ad 4.* textus ille *c. cum vobis cit.* intelligendus est de vera Præscriptione rerum immobilium, non verò mobilium: ratio explicationis est, quia, ut Pal. & Pirh. *l. cit.* notant, nomen Præscriptionis ibi ponitur, quod in Jure, & propriè solum convenit præscriptioni immobilium, cum mobi-

lium potius dicatur Usucapio. Certè si etiam mobilium Usucapio contra Rom. Ecclesiam completeretur 100. annis, adversus eandem vix unquam posset esse mobilium Usucapio, quippe cum rarò, vel nunquam res mobiles spatio centum annorum perdurent. *Ad 5.* verba illa *Auth. quas actiones cit.* censeri debent quasi per Parenthesim interjecta, ita ut exceptio Romanæ Ecclesiæ referatur non ad ista, sed ad priora, per quæ Ecclesijs, & alijs Religiosis locis conceditur Præscriptio quadragenaria, & *conf. cit. Auth.* sensus sit, quòd ubi 40. annis præscribitur contra Ecclesiam Romanâ inferiorem; Romanæ concedatur tempus 100. annorum, excepta utrobique Usucapione triennij, & quadriennij præscriptione, quam *Auth. cit.* vult manere in suo robore. Fundamentum istius explicationis ex eo sumitur; quia verba illa *Solâ Romanâ cit. Auth.* deïumpta ex parte sunt ex *Novell. 9. Justiniani*, ubi solum in Præscriptione longissimi temporis, quale est spatium 30. annorum, Imperator concedit Ecclesijs 100. annos, quod tempus moderatur hæc *Auth.* & soli Romanæ Ecclesiæ 100. annos relinquit, in ijs videlicet rebus, in quibus Præscriptionem contra alias Ecclesias reducit ad 40. hæc autem res sunt tantum immobiles. Igitur etiam Ecclesia Romana solum in immobilibus gaudebit privilegio Præscriptionis 100. annorum.

Quæritur 6. utrum privilegio centenaria Præscriptionis, quo gaudet Ecclesia Romana, gaudeant etiam Ecclesiæ inferiores exemptæ, si non sint specialiter exemptæ? Afirmat Archidiaconus *in c. fin. h. tit. in 6.* Negant Bald. *in Auth. quas actiones cit.* & Guid. Pap. *decis. 36.* Tenenda est sententia media, quam etiam defendunt Abb. *in c. 13. h. tit. n. 12.* Felin. *ibid. n. 17.* Cochier *de Jurisd. Ord. in Exempt. p. 3. q. 12. à n. 4.* Wiest. *hic n. 90. §. 91.* & distinguendum, an agatur de tollendo ipso Jure exemptionis, an de alijs rebus, & Juribus Ecclesiarum exemptarum.

Si hoc posterius, contra eas perinde, ac contra non exemptas 40. annis Præscriptio finietur; *si prius,* necessaria erit Præscriptio 100. annorum. Ratio disparitatis est, quia in hoc casu fit præjudicium tantum Ecclesiæ Exemptæ, in illo Ecclesiæ etiam Romanæ, cujus interest multos habere Exemptos, & sibi immediatè subjectos. *Clem. Pastoralis 2. de sent. & re judic.*

Quo tempore Res Coronæ, Filci, Minorum, Civitatum, Feuda &c. præscribantur, dictum est *suprà à n. 35.*